

Roční zpráva o výsledku hospodaření České národní banky — 2019

Česká národní banka — Roční zpráva o výsledku hospodaření České národní banky — 2019

Obsah

PŘEDMLUVA	1
ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA BANKOVNÍ RADĚ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY	2
I. NÁKLADY A VÝNOSY	4
I.1 SHRNUTÍ	4
I.1.1 Oblast měnová	5
I.1.1.1 Provádění měnové politiky	5
I.1.1.2 Správa devizových rezerv	6
I.1.1.3 Kurzové rozdíly	7
I.1.1.4 Klientské operace	7
I.1.1.5 Ostatní operace	8
I.1.2 Oblast emise a správy peněz	9
I.1.3 Oblast provozní	10
I.1.3.1 Zaměstnanci	10
I.1.3.2 Správní činnost	11
I.1.3.3 Provoz objektů a zařízení	12
II. BILANCE ČNB	13
II.1 ÚVOD	13
II.2 AKTIVA	14
II.3 PASIVA	16
II.4 POŘÍZENÍ HMOTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU	18
II.5 VLASTNÍ KAPITÁL	19
III. ROZDĚLENÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU	20
IV. VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB PRÁVNICKÝM OSOBÁM	21
V. ZÁVĚR	22
PŘÍLOHA Č. 1 – HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK ČNB V LETECH 2015 AŽ 2019	24
PŘÍLOHA Č. 2 - ČERPÁNÍ ROZPOČTOVÝCH PROSTŘEDKŮ ČNB K 31. PROSINCI 2019	26
PŘÍLOHA Č. 3 - INFORMACE O MZDÁCH ČLENŮ BANKOVNÍ RADY ČNB PODLE § 47 ODS. 3 ZÁKONA Č. 6/1993 SB., O ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	28
PŘÍLOHA Č. 4 - JMENOVITÝ SEZNAM PRÁVNICKÝCH OSOB PODLE § 34 ODS. 1 ZÁKONA Č. 6/1993 SB., O ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	30

Předmluva

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“), ukládá České národní bance (dále jen „ČNB“), aby do tří měsíců po skončení kalendářního roku předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k projednání roční zprávu o výsledku svého hospodaření.

Roční zpráva o hospodaření vychází z účetní závěrky, která v souladu s českými účetními standardy pro finanční instituce, zahrnuje výkaz zisku a ztráty a rozvahu. Vnitřní struktura a členění jednotlivých skupin nákladů a výnosů uvedených v další části této zprávy, je však odlišná. Smyslem tohoto uspořádání je objasnit vazbu nákladů a výnosů na zajišťované činnosti a jejich vliv na hospodaření. Současně je pozornost věnována roli bilančních položek aktiv a pasiv a jejich vazbě na hospodářský výsledek centrální banky.

Soulad roční zprávy o výsledku hospodaření a účetní závěrky ČNB za rok 2019 ověřil externí auditor, firma Deloitte Audit, s. r. o.

Zákon o ČNB mimo jiné ukládá, aby ČNB hospodařila podle rozpočtu, který musí být členěn tak, aby z něj byly zřejmé výdaje na pořízení majetku a výdaje na provoz. Z důvodu transparentnosti proto roční zpráva o výsledku hospodaření obsahuje také informaci o rozpočtu ČNB, který je hlavním nástrojem finančního řízení pro oblast provozu a pořizování investičního hmotného a nehmotného majetku. Jeho vnitřní skladba je oproti standardním účetním výkazům odlišná. Prostřednictvím rozpočtu jsou jednotlivým organizačním útvarům alokovány finanční prostředky na jimi vykonávané agendy. Na účetní osnově nezávislá skladba rozpočtových položek umožňuje pružně reagovat na aktuální potřeby a cíle organizačních útvarů. Rozpočet současně plní kontrolní roli hospodárného a efektivního vynakládání finančních prostředků.

Informace o čerpání rozpočtových prostředků ČNB k 31. prosinci 2019 je uvedena v příloze č. 2 roční zprávy o výsledku hospodaření. Vedle dosažené skutečnosti jsou zároveň publikována data schváleného plánu.

Roční zpráva o výsledku hospodaření ČNB za rok 2019 byla schválena bankovní radou ČNB dne 19. března 2020. Všechny dosud publikované zprávy o hospodaření, včetně zprávy za rok 2019, jsou k dispozici na webových stránkách ČNB. Na stejné internetové adrese je uveřejněna i účetní závěrka.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA Bankovní radě České národní banky

Se sídlem: Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1
Identifikační číslo: 481 36 450

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky České národní banky sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2019, výkazu zisku a ztráty a přehledu o změnách vlastního kapitálu za rok končící k tomuto datu a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv České národní banky k 31. prosinci 2019 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící k tomuto datu v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené v Roční zprávě o výsledku hospodaření České národní banky

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené v Roční zprávě o výsledku hospodaření České národní banky mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá Bankovní rada České národní banky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významné (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokážeme posoudit, uvádíme, že:

- Ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.
- Ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o České národní bance, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržení ostatních informací žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost Bankovní rady České národní banky za účetní závěrku

Bankovní rada České národní banky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je Bankovní rada České národní banky povinno posoudit, zda je Česká národní banka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy Bankovní rada České národní banky plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti Bankovní rada České národní banky uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky Bankovní radou České národní banky a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti České národní banky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat Bankovní radu České národní banky mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 20. března 2020

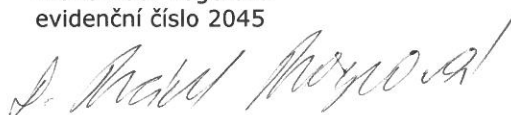
Auditorská společnost:

Deloitte Audit s.r.o.
evidenční číslo 079

Statutární auditor:

Diana Rádl Rogerová
evidenční číslo 2045

I. NÁKLADY A VÝNOSY

I.1 SHRUTÍ

ČNB hospodařila v roce 2019 se ziskem 57,9 mld. Kč. Na výsledku se rozhodující měrou podílely výnosy devizových rezerv, které svým rozsahem eliminovaly jak souhrnný pokles korunové hodnoty cizoměnových aktiv a pasiv, vyvolaný pohybem kurzu koruny, tak i významný nárůst nákladů na měnověpolitické operace.

Po ukončení kurzového závazku ČNB pozvolna zvyšovala svoje základní úrokové sazby a zpřísňovala tak domácí měnové podmínky. Přetrvávající inflační tlaky v domácí ekonomice vyústily v roce 2019 v dílčí korekci úrokových sazeb směrem k vyšším hodnotám. Odlišná úroveň základních úrokových sazeb proto byla hlavním důvodem meziročního prohloubení nákladovosti měnových operací.

Změna korunové hodnoty cizoměnových aktiv a pasiv, vyplývající z pohybu měnových kurzů, neměla tak zásadní vliv na hospodářský výsledek, jako v předchozích letech. Vůči euru, ve kterém je investována největší část devizových rezerv, koruna meziročně mírně posílila. Ve vztahu k jiným rezervním měnám, například americkému dolaru, domácí měna naopak oslabila. Výsledný dopad do hospodaření proto představoval mírnou kurzovou ztrátu.

Výnos ze správy devizových rezerv byl v roce 2019 atypický podobně jako v předchozím roce. Společným rysem je prostředí dlouhodobě nízkých až záporných úrokových sazeb pevně úročené složky devizových rezerv. V takové situaci je akciové portfolio hlavním zdrojem výnosů či naopak ztrát. Při propadu akciových trhů, k němuž došlo například v závěru roku 2018, nevytvořily pevně úročené instrumenty dostatečnou rezervu a kalendářní rok proto uzavřel s výslednou ztrátou. Oživení cen akcií v prvním čtvrtletí 2019 bylo, společně s kapitálovými zisky z dluhopisů, hlavním zdrojem výnosů devizových rezerv a hlavním důvodem kladného hospodářského výsledku ČNB.

Stěžejním faktorem průběžně rostoucích provozních nákladů je navyšování počtu zaměstnanců. Obsazování nových pracovních pozic, zřízených zejména v dohledové agendě, bylo v zásadě dokončeno. V dalších letech se již neočekává tak rozsáhlé zvyšování počtu zaměstnanců. Nároky kladené na výkon jednotlivých agend doprovází zvýšená investiční aktivita zejména v oblasti IT, která se pozvolna promítá i do rozsahu provozní podpory.

Tab. 1 Hospodářský výsledek ČNB

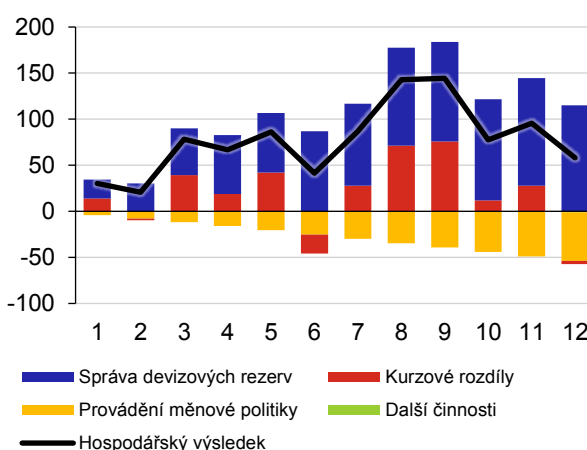
(hospodářský výsledek v mil. Kč)

		Hospodářský výsledek 2019	Hospodářský výsledek 2018	Meziroční změna
1.	Celkem	57 898	1 790	56 108
2.	Oblast měnová	60 270	3 978	56 292
2.1.	Provádění měnové politiky	-53 053	-27 716	-25 337
2.2.	Správa devizových rezerv	115 146	-11 930	127 076
2.3.	Kurzové rozdíly	-3 341	42 262	-45 603
2.4.	Klientské operace	1 513	1 270	243
2.5.	Ostatní operace	5	92	-87
3.	Oblast emise a správy peněz	-24	-50	26
4.	Oblast provozní	-2 348	-2 138	-210

Graf 1 Hospodářský výsledek ČNB v roce 2019

Výnosy devizových rezerv byly po celý kalendářní rok hlavní složkou kladného výsledku hospodaření. Velikost zisku kolísala v závislosti na vývoji kurzu koruny. Oblast nazvaná „Další činnosti“ zahrnuje provoz, klientské služby, emisi oběživa a ostatní operace. Souhrnný dopad těchto činností do hospodaření byl negativní, ale vzhledem k velikosti zanedbatelný.

(hospodářský výsledek v mld. Kč)

I.1.1 Oblast měnová

Tato oblast má stěžejní vliv na hospodářský výsledek. Hlavním úkolem měnové politiky je cenová stabilita, kterou ČNB dosahuje změnami v nastavení měnových podmínek s využitím svých nástrojů. Devizové rezervy slouží především k podpoře nezávislé měnové politiky. Jsou hlavním zdrojem příjmů centrální banky a při změnách kurzu koruny jsou i zdrojem kurzových rozdílů. Centrální banka dále poskytuje státu a veřejnému sektoru bankovní služby.

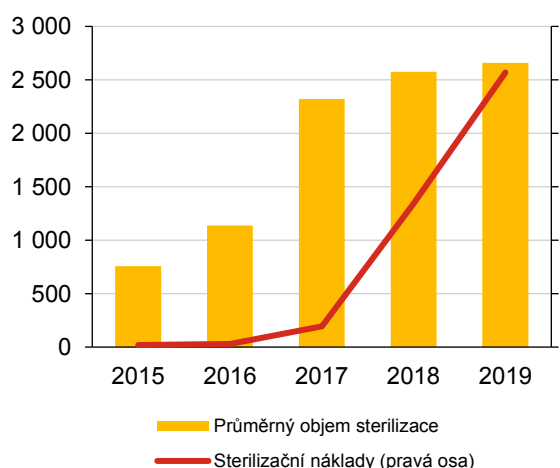
I.1.1.1 Provádění měnové politiky

Při plnění svého cíle využívá ČNB specificky zaměřené měnověpolitické nástroje. Vývoj úrokových sazeb v domácí ekonomice usměrňují operace na volném trhu, které jsou většinou prováděny formou repo operací¹. Automatické facility vedle toho zajišťují trvalou možnost uložení², resp. vypůjčení³, peněz a vytvářejí tak koridor, v němž se pohybují krátkodobé sazby domácího peněžního trhu. Měnové operace mají přímý dopad do hospodaření ČNB. Vzhledem k systémovému přebytku likvidity tuzemského bankovního sektoru ovlivňují operace především nákladovou stranu. Zvyšování měnověpolitických úrokových sazeb proto hospodářský výsledek ČNB zhoršuje. Uvolňování měnových podmínek, formou snižování základních úrokových sazeb, má naopak pozitivní dopad do hospodaření.

Graf 2 Měnové operace v letech 2015-2019

Výrazný nárůst volné likvidity, kterou bankovní sektor ukládá do centrální banky prostřednictvím měnových operací, se vztahuje k období před ukončením kurzového závazku v dubnu 2017. Zpříšňování měnových podmínek formou zvyšování úrokových sazeb se odráží v nárůstu nákladů ČNB.

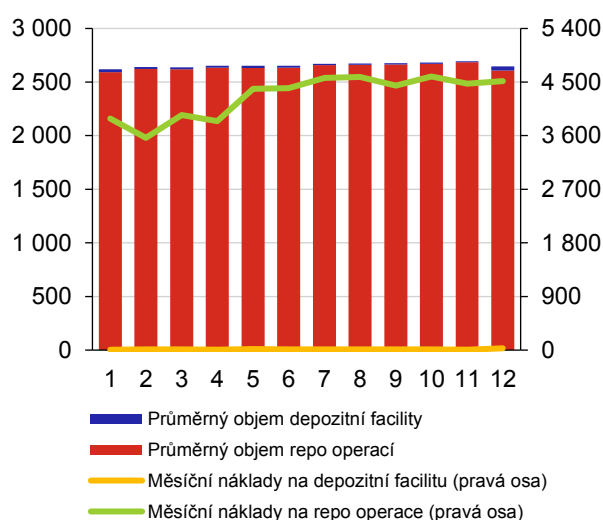
(průměrný objem operací v mld. Kč, náklady v mld. Kč)

Graf 3 Měnové operace v roce 2019

Průměrný objem finančních prostředků vložených bankovním sektorem do měnových operací kolísá v průběhu celého roku v rozmezí 2,6 – 2,7 bil. Kč. Náklady na měnové operace vzrostly po květnové úpravě úrokových sazeb. Ve zbývající části roku se udržovaly kolem úrovně 4,5 mld. Kč měsíčně.

(průměrný objem operací v mld. Kč, náklady v mil. Kč)

Ukončením kurzového závazku v dubnu 2017 vstoupila domácí měnová politika do fáze normalizace, spočívající ve zvyšování nominálních úrokových sazeb. Od srpna 2017 do února 2020 se dvoutýdenní repo sazba (2T repo sazba), která je hlavním nástrojem měnové politiky ČNB, navýšila celkem devětkrát, z toho jednou v roce 2019. S ohledem na potřeby domácí měnové politiky se zvyšovaly i další základní úrokové sazby - diskontní a lombardní.

Přetrvávající domácí cenové tlaky a inflace nacházející se v horní polovině tolerančního pásma inflačního cíle ČNB vyústily v potřebu dalšího zvýšení úrokových sazeb. Bankovní rada ČNB proto na svém jednání konaném dne 2. 5. 2019 jednomyslně zvýšila 2T repo sazbu o 25 bazických bodů na 2 % p. a. Současně zvýšila lombardní sazbu na 3 % p. a. a diskontní sazbu na 1 % p. a. Jednání o nastavení měnových podmínek ve zbytku roku 2019 upřednostnila stabilitu měnověpolitických úrokových sazeb, které setrvaly na zmíněné úrovni až do konce roku.

¹ Při repo operacích ČNB přijímá od bank přebytkovou likviditu a bankám předává jako kolaterál dohodnuté cenné papíry. Obě strany se zároveň zavazují, že po uplynutí doby splatnosti proběhne reverzní transakce, v níž ČNB jako dlužník vrátí věřitelské bance zapůjčenou jistinu zvýšenou o dohodnutý úrok a věřitelská banka vrátí ČNB poskytnutý kolaterál. Základní doba trvání těchto operací je stanovena na 14 dní, proto je z hlediska měnové politiky chápána jako klíčová dvoutýdenní repo sazba (2T repo sazba).

² Depozitní facilitu poskytuje bankám možnost uložit přes noc u ČNB bez zajištění přebytkovou likviditu. Depozita jsou úročena diskontní sazbou, která proto zpravidla představuje dolní mez pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb na peněžním trhu.

³ Zápůjční facilitu poskytuje bankám možnost vypůjčit si přes noc od ČNB formou repo operace likviditu. Finanční prostředky v rámci této facility jsou úročeny lombardní sazbou. Vzhledem k trvalému přebytku likvidity je tato facilitu bankami využívána minimálně.

ČNB vynaložila na repo operace a depozitní facilitu nákladové úroky v celkovém rozsahu 51,4 mld. Kč, což je zvýšení přibližně na dvojnásobek, za kterým stojí především odlišná hladina úrokových sazeb. Vzhledem k vyššímu výnosu ukládal bankovní sektor svoji volnou likviditu především prostřednictvím 2T repo operací. Tímto nástrojem ČNB sterilizovala průměrně 2 640 mld. Kč s celkovými ročními náklady 51,2 mld. Kč. Průměrná hodnota depozitní facility meziročně klesla na 18 mld. Kč s celkovými ročními náklady 0,2 mld. Kč. Součástí portfolia měnověpolitických nástrojů ČNB jsou povinné minimální rezervy⁴ (dále jen „PMR“) bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev. Při průměrném objemu PMR v úrovni 86 mld. Kč uhradila ČNB v roce 2019 nákladové úroky v souhrnné výši 1,7 mld. Kč.

I.1.1.2 Správa devizových rezerv

Hlavním zdrojem příjmů ČNB jsou devizové rezervy, které jsou převážně investovány na zahraničních finančních trzích. Dosažený výnos proto závisí na aktuálních tržních podmínkách. Devizové rezervy přispěly do hospodářského výsledku ČNB souhrnným výnosem 115,1 mld. Kč, bez započítání vlivu kurzových rozdílů. Dosažený výsledek těžil především z oživení všech významných akciových trhů, které dokázaly zcela eliminovat propad ze závěru předchozího roku 2018. Ceny akcií znatelně vzrostly a po zahrnutí dividendových výnosů byla akciová portfolia nejvýnosnější třídou aktiv devizových rezerv. Jejich souhrnný roční výnos představoval 68,7 mld. Kč. Dluhopisová portfolia, v nichž je investována největší část devizových rezerv, přispěla čistým ročním výnosem 52,0 mld. Kč. Na dosaženém výsledku se převážující měrou podílely kapitálové zisky, pramenící z poklesu výnosových křivek, doplněné o úrokovou složku. Instrumenty peněžního trhu vykazují dlouhodobě velmi slabou výkonnost, za níž stojí expanzivní politika ECB a švédské centrální banky, která má za následek záporné nominální výnosy dostupných instrumentů tohoto trhu. Negativní bilanci eurového peněžního trhu převážila investice realizovaná na peněžním dolarovém trhu, která těžila z kladných úrokových sazeb.

Výnos devizových rezerv, měřený jako vážený průměr výnosů spravovaných portfolií v rezervních měnách, činil 3,82 % p. a. (-0,43 % p. a. v roce 2018). Příspěvek všech portfolií v daných měnách byl kladný: euro 1,95 % p. a., americký dolar 6,70 % p. a., kanadský dolar 4,89 % p. a., švédská koruna 0,42 % p. a. a australský dolar 8,48 % p. a. Souhrnný korunový výnos, který zahrnuje vliv kurzových rozdílů, dosáhl 3,67 % p. a. (1,10 % p. a. v roce 2018).

Devizové rezervy se interně člení na dvě části (tranše). Zatímco likviditní tranše poskytuje prostor pro implementaci měnové politiky, investiční tranše slouží jako zdroj dodatečného výnosu. Instrumenty investiční tranše proto nesou vyšší riziko a zároveň mají delší investiční horizont, který umožňuje případné ztráty pokrýt při vzestupné fázi cyklu na finančních trzích.

Likviditní tranše představovala na konci roku 47% podíl na celkové tržní hodnotě devizových rezerv, což je meziroční pokles o jeden procentní bod. Vážený průměr výnosů likviditních portfolií v rezervních měnách se meziročně zvýšil na 0,21 % (-0,13 % p. a. v roce 2018). Tento výsledek byl výrazně ovlivněn zápornými úrokovými sazbami na eurovém trhu, neboť 80 % tranše tvoří eurové portfolio a z toho více než polovina prostředků je uložena na depozitech u centrálních bank úročených zápornou sazbou. Negativní výsledek eurové části byl plně pokryt výnosem dolarové části likviditní tranše, která těžila z relativně vysokých úrokových sazeb na dolarovém trhu.

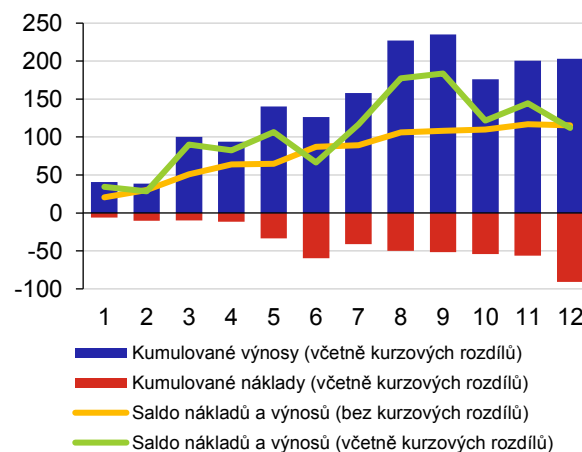
Podíl investiční tranše činil 53 %. I tato část devizových rezerv zvýšila v meziročním srovnání svoji výkonnost. Výsledná hodnota váženého průměru výnosů investičních portfolií dosáhla 7,14 % (-0,70 % p. a. v roce 2018). Hlavní důvod pozitivního výsledku spočíval v růstu akciových trhů, který byl doplněn výnosem pevně úročených portfolií.

Velikost devizových rezerv činila 3 390 mld. Kč, což odpovídá hodnotě 133,4 mld. EUR. Korunová hodnota rezerv v meziročním srovnání vzrostla o 188 mld. Kč, resp. o 5,9 %. Výnos spravovaných portfolií byl hlavním zdrojem růstu

Graf 4 Správa devizových rezerv v roce 2019

Čisté výnosy ze správy devizových rezerv rostly celý rok. Dluhopisy a akcie v držení ČNB se přeceňují na jejich reálnou hodnotu v měsíčních cyklech. Vývoj tržních cen jednotlivých instrumentů se proto odráží i ve velikosti dosažených nákladů a výnosů.

(náklady a výnosy v mld. Kč)

⁴ Povinné minimální rezervy jsou uloženy na účtech vedených u centrální banky. Předepsaná sazba povinných minimálních rezerv je stanovena na 2 % z celkového objemu primárních závazků banky, pobočky zahraniční banky a spořitelního a úvěrního družstva vůči nebankovním subjektům, jejichž splatnost nepřevyšuje dva roky. Povinné minimální rezervy jsou úročeny dvouúřední repo sazbou.

a tvořil více než polovinu meziroční změny. Devizové rezervy rostly i vlivem ostatních externích toků, které zahrnují především konverze prováděné na účtech klientů, přes které jsou čerpány finanční prostředky uvolněné z fondů Evropské unie nebo jsou odváděny finanční příspěvky ČR do rozpočtu Evropské komise. Kurzové rozdíly odrážely posílení koruny zejména vůči euru a měly na velikost devizových rezerv negativní vliv, který však nebyl zásadní.

Kreditní kvalitu přímých investic (nákup cenných papírů vlád, vládních agentur, některých územních celků v Německu, nadnárodních organizací, depozita u centrálních bank a pokryté dluhopisy) udržuje ČNB dlouhodobě na vysoké úrovni. Investice spadající do pásma „AAA“ až „AA-“ zaujímají 95% podíl. Akciová portfolia spravují externí správci a jsou investována výhradně na trzích s příslušnými benchmarkovými indexy: evropský (MSCI Euro), americký (S&P 500), britský (FTSE 100), japonský (Nikkei 225), kanadský (S&P TSX) a australský (S&P ASX 200). Ke konci roku 2019 bylo v akciích alokováno 10 % devizových rezerv.

I.1.1.3 Kurzové rozdíly

Kurz koruny vůči euru byl v roce 2019 velmi stabilní. Až na krátkodobé výjimky se koruna pohybovala ve velmi úzkém pásmu. V první polovině roku se koruna držela kolem hodnoty 25,7 CZK/EUR. V červnu mírně posílila, aby v průběhu dalších týdnů korigovala zpět na slabší úroveň, kde setrvala až do poloviny října. Následně pak posílila na úroveň 25,5 CZK/EUR, kolem které se pohybovala až do konce roku, který zakončila výsledným kurzem 25,410 CZK/EUR, tedy meziročním posílením o 0,315 Kč, resp. o 1,2 %.

Volatilita měnového páru CZK/USD byla vyšší. V první polovině roku koruna vůči americkému dolaru postupně oslabovala. V červnu domácí měna v reakci na prohlášení Fedu a ECB ohledně možnosti uvolnění měnové politiky rychle posílila. Tento stav trval krátce, neboť s nárůstem globálních ekonomických rizik ohledně budoucího hospodářského vývoje začal dolar na světových trzích opět posilovat. V závěru roku koruna udržovala vůči dolaru silnější pozici, což pravděpodobně souviselo s posunem v řešení otázek obchodních válek a brexitu, který představoval pozitivní signál pro mezinárodní obchod.

Česká koruna byla vedle toho podporována relativně vysokými domácími úrokovými sazbami. Rok 2019 koruna zakončila kurzem 22,621 CZK/USD, tedy mírným meziročním oslabením o 0,155 Kč, resp. o 0,7 %.

Pokud zohledníme všechny cizoměnové prostředky v držení ČNB, vykázala banka výslednou kurzovou ztrátu ve výši 3,3 mld. Kč, která je složena z realizovaného kurzového zisku v souhrnné výši 1,8 mld. Kč a nerealizované kurzové ztráty 5,1 mld. Kč. Nerealizované kurzové zisky a ztráty vznikají při pohybu měnových kurzů u cizoměnových aktiv a pasiv držených v rozvaze banky do konce kalendářního roku. V roce 2019 byl dosažen nerealizovaný kurzový zisk například vůči americkému dolaru (7,9 mld. Kč), kanadskému dolaru (12,1 mld. Kč), britské libře (3,7 mld. Kč), japonskému jenu (1,7 mld. Kč) a australskému dolaru (0,1 mld. Kč). Nerealizovanou kurzovou ztrátu zaznamenaly cizoměnové prostředky denominované zejména v euru (25,5 mld. Kč) a švédské koruně (1,1 mld. Kč).

I.1.1.4 Klientské operace

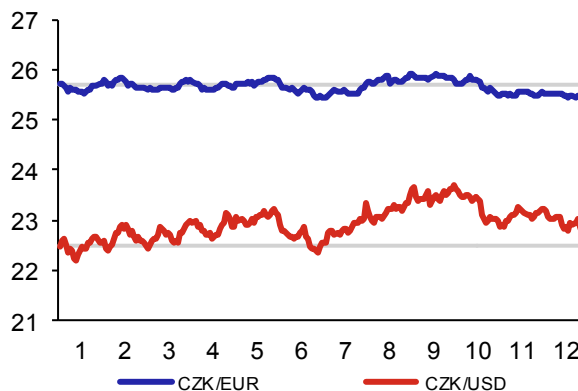
V rámci této agendy ČNB zajišťuje mezibankovní platební styk a evidenci a vypořádání obchodů s krátkodobými dluhopisy, vede účty a poskytuje bankovní služby státu a vlastním zaměstnancům. Vedle toho agenda zahrnuje správu informačního systému Centrální registr úvěrů, který soustřeďuje informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob. Poskytované služby jsou klientům zpoplatněny tak, aby pokryly náklady na provoz a rozvoj tohoto systému.

ČNB hospodařila v oblasti klientských operací s kladným saldem nákladů a výnosů ve výši 1 513 mil. Kč, které se oproti předcházejícímu roku zvýšilo o 19 %. Rozsahem nejvýznamnější část příjmu (celkem 852 mil. Kč) plynula z konverzí finančních prostředků, při nichž jsou na základě požadavku klienta převáděny cizoměnové prostředky do českých korun a naopak. Objemově největší transakce jsou realizovány na účtech MF ČR při platbách směřujících z fondů Evropské unie nebo naopak při odvodech příspěvků ČR do rozpočtu Evropské komise. Další výnosy v souhrnné výši 485 mil. Kč připadají na agendu vedení účtů státní pokladny, zajišťování mezibankovního zúčtování a služby související s evidencí

Graf 5 Vývoj kurzu CZK/EUR a CZK/USD v roce 2019

Vedle vývoje kurzu daného měnového páru je zobrazena jeho hodnota na konci předešlého roku 2018 (šedá linka). Koruna meziročně posílila vůči nejvíce zastoupené rezervní měně euru a švédské koruně, zatímco vůči ostatním rezervním měnám (americkému, kanadskému a australskému dolaru a japonskému jenu a britské libře) naopak oslabila.

(hodnota měnového páru v Kč)

a vypořádáním obchodů s krátkodobými dluhopisy, na zajištění zahraniční platebního styku, hotovostní korunové a cizoměnové operace a v neposlední řadě na správu Centrálního registru úvěrů. Vedle výše uvedeného rozpustila ČNB do svých výnosů již nepotřebnou rezervu na záruku poskytnutou v minulosti svému klientovi (257 mil. Kč).

Úročení finančních prostředků klientů, uložených na účtech v ČNB, nemá zásadní vliv na hospodaření (nákladové úroky v celkové výši 78 mil. Kč). MF ČR investuje volné finanční prostředky souhrnného účtu státní pokladny na mezibankovním peněžním trhu a na svých účtech v centrální bance ponechává „technické minimum“ (kreditní zůstatky do limitu 30 mil. Kč, resp. 10 mil. EUR), které je úročeno dle platného sazebníku ČNB. Finanční prostředky uložené na účtech zaměstnanců jsou úročeny sazbou, která je navázaná na mezibankovní trh depozit. Z účetního pohledu představují klientské účty úročený zdroj, který ovlivňuje hospodářský výsledek. Stejný efekt ovšem nastane v momentu, kdy klienti uloží svoje finanční prostředky mimo centrální banku. V takovém případě vzroste volná likvidita finančního trhu, kterou ČNB sterilizuje prostřednictvím měnových operací.

I.1.1.5 Ostatní operace

Ostatní operace zahrnují zejména náklady a výnosy vyplývající z řešení neukončených případů programu konsolidace bankovního sektoru nebo jiných historických a doposud neuzavřených kauz. Pohledávky ČNB z úvěrů za bývalými bankami jsou kryty opravnými položkami. Jejich výši ČNB průběžně aktualizuje, a to na základě změny odhadu návratnosti příslušných aktiv v návaznosti na průběh konkurzního řízení a likvidace.

Ostatní operace uzavřely rok 2019 kladným saldem nákladů a výnosů ve výši 5 mil. Kč, na kterém se podílely zejména přijaté poplatky za správu a vedení účtů speciálních vládních úvěrů.

Vzhledem k ukončenému konkurznímu řízení za úpadcem společností IP Exit, a. s., (dříve Investiční a Poštovní Banka, a. s.) a následnému vymazání subjektu z obchodního rejstříku, byla do nákladů odepsána zbývající část pohledávky ve výši 8,4 mil. Kč při současném rozpuštění opravných položek ve stejné výši do výnosů. Z pohledu kalendářního roku se tedy jednalo o neutrální dopad do hospodaření banky.

V souvislosti s transakcemi, které ČNB prováděla v minulosti při výkonu své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru, je proti ČNB či třetím osobám vedeno několik soudních řízení. Na základě spolupráce s externími právními kancelářemi a na základě vlastního posouzení těchto sporů ČNB považuje za nepravděpodobné, že výsledky těchto sporů budou mít zásadní dopad na její finanční pozici, a proto na ně není tvořena rezerva.

I.1.2 Oblast emise a správy peněz

Oblast emise a správy peněz zahrnuje náklady na výrobu, přípravu a ochranu českých peněz. Výnosovou stranu tvoří především prodej numismatického materiálu (pamětní stříbrné mince, zlaté mince a mince z obecného kovu do sad či pamětní bankovky) a poplatky vyměřené bankám v souladu s Ceníkem peněžních a obchodních služeb ČNB. Náklady spojené s údržbou a opravami technologického vybavení peněžních provozů jsou zahrnuty v provozní oblasti.

ČNB každoročně objednává potřebné množství českých bankovek a mincí u svých smluvních partnerů. Dodavatelem českých bankovek je Státní tiskárna cenin Praha, s. p., a dodávky mincí z obecného kovu a mincí z drahých kovů zajišťuje Česká mincovna, a. s. Počet a struktura nakupovaných bankovek a mincí se v jednotlivých letech liší v závislosti na stavu zásob, vývoji hotovostního peněžního oběhu a emisního plánu pro numismatický materiál. V neposlední řadě ovlivňuje náklady i vývoj kurzu koruny, neboť některé subdodávky jsou realizovány prostřednictvím zahraničních dodavatelů.

Počet nakoupených bankovek se v roce 2019 meziročně zvýšil o 26 mil. kusů. Státní tiskárna cenin Praha, s. p., dodala celkem 121 mil. kusů nových bankovek nominálních hodnot 500 Kč, 200 Kč a 100 Kč. Česká mincovna, a. s., vyrobila a dodala celkem 142 mil. kusů mincí z obecného kovu, zlatých a pamětních stříbrných mincí. Za smluvní dodávky roku 2019 ČNB celkem uhradila 583 mil. Kč. Náklady vynaložené v jednotlivých letech se liší v závislosti na množství, skladbě a smluvní ceně požadovaných bankovek a mincí a rozsahu emise numismatického materiálu.

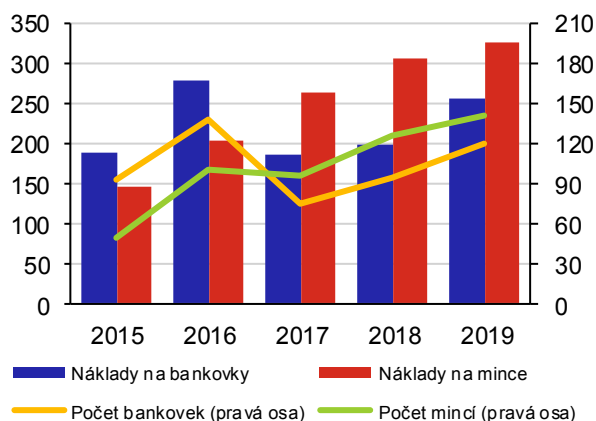
ČNB usiluje o ochranu české měny. Jedná se o kontinuální proces rozvoje našich bankovek a mincí a péče o jejich ochranné prvky, aby bylo co nejvíce ztíženo jejich padělání. Vývoj a aplikace ochranných prvků českých platidel se řadí ke světové špičce. Jedná se o kontinuální proces, který vyžaduje odborné personální zázemí a finanční prostředky.

Výnosy v oblasti emise a správy oběživa činily celkem 567 mil. Kč. Jejich největší část 551 mil. Kč souvisela s prodejem numismatického materiálu, tj. pamětních stříbrných a zlatých mincí a mincí z obecného kovu do sad. Vedle toho ČNB obdržela poplatky v souhrnné výši 15 mil. Kč za peněžní služby poskytované klientům v oblasti peněžního oběhu. Meziroční nárůst výnosů ovlivnilo výročí 100 let česko-slovenské koruny, kdy ČNB emitovala i bimetalovou minci či první pamětní bankovku.

Graf 6 Nákup bankovek a mincí

Finanční hodnota oběživa kontinuálně roste. V roce 2019 se oběživo meziročně zvýšilo o 26 mld. Kč. Tomuto vývoji se přizpůsobuje i rozsah výroby nových bankovek a mincí.

(náklady na výrobu v mil. Kč, počet bankovek a mincí v mil. kusech)

I.1.3 Oblast provozní

Provozní oblast zahrnuje náklady a výnosy vynaložené na lidské zdroje, činnosti spojené s přímým výkonem práce a na údržbu technologického zařízení budov či pracovního vybavení zaměstnanců. Na zajištění zmíněných aktivit vynakládá ČNB každoročně nemalé finanční prostředky, které zatěžují nákladovou stranu hospodaření. Přestože ČNB usiluje o efektivní a hospodárné vynakládání finančních prostředků, rostly celkové provozní náklady v posledních pěti letech průměrným ročním tempem 6 %. Rok 2019 se v tomto ohledu významně nelišil. Celkové provozní náklady činily 2 523 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst o 7,6 %, resp. o 179 mil. Kč. Rozsahem největší příspěvek plynul z mezd, které dlouhodobě tvoří společně s povinnými odvody pojistného největší složku provozních nákladů. Provozní výnosy, jejichž dominantní složkou jsou správní poplatky vyměřené při dohledové činnosti a pronájem kancelářských a obchodních prostor, dosahují řádově nižších hodnot. V uplynulých pěti letech se jednalo v průměru o 200 mil. Kč ročně.

I.1.3.1 Zaměstnanci

Oblast zahrnuje mzdové prostředky, finanční náhrady při dočasné pracovní neschopnosti, zákonné odvody na sociální a zdravotní pojištění, zaměstnanecké benefity a vzdělávání zaměstnanců. V roce 2019 zaujímal tato oblast 71 % celkových provozních nákladů a lze ji proto považovat za klíčovou složku určující trend vývoje celkových provozních nákladů ČNB. V absolutním vyjádření banka vynaložila celkem 1 793 mil. Kč, což je meziroční nárůst o 5,9 %. Oproti předchozímu roku 2018, kdy náklady na zaměstnance rostly meziročně o 13,3 %, se ale jedná o výrazné zvolnění. Na vlastní mzdové prostředky⁵ ČNB vynaložila 1 242 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst o 6,1 %.

Odvody zákonného pojistného⁶ a sankčního odvodu za nesplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením dosáhly 414 mil. Kč. Jelikož se odvody pojistného stanovují ve vazbě na vyplacené mzdy, zvýšila se meziročně i tato nákladová složka.

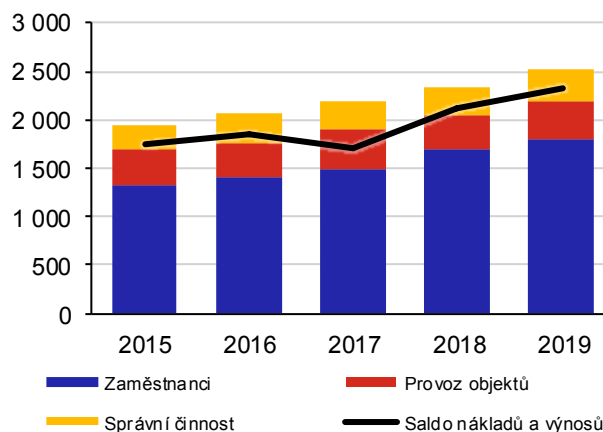
Zaměstnanecké benefity jsou úzce svázány s výsledky kolektivního vyjednávání. Nastavené principy a dohodnuté finanční limity vycházejí z platné Kolektivní smlouvy na období 2018 až 2020. V rámci této agendy ČNB přispívá zaměstnancům zejména na životní, kapitálově důchodové a penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření, na zdravotní péči, sociální výpomoc, závodní stravování či sportovně rekreační využití. Finanční příspěvky jsou poskytovány i při skončení pracovního poměru z důvodu odchodu do důchodu. V souhrnu za rok 2019 bylo ze zaměstnaneckých benefitů vyplaceno 123 mil. Kč.

Finanční prostředky vynaložené na vzdělávání zaměstnanců dosáhly 14 mil. Kč, což je hodnota shodná s předchozím rokem. Vzdělávání zaměstnanců centrální banky pokrývá širokou škálu odborných kurzů, seminářů,

Graf 7 Provozní náklady

Zaměstnanci tvoří hlavní složku provozních nákladů. V posledních pěti letech zaujímal tato oblast 70 % podíl na celkových provozních nákladech. Postupný nárůst mzdových prostředků je proto klíčovým faktorem i pro vývoj celkových provozních nákladů. Tento trend provozní výnosy příliš neovlivňují. Výjimkou byl rok 2017, kdy ČNB prodala ekonomicky ztrátové ubytovací zařízení.

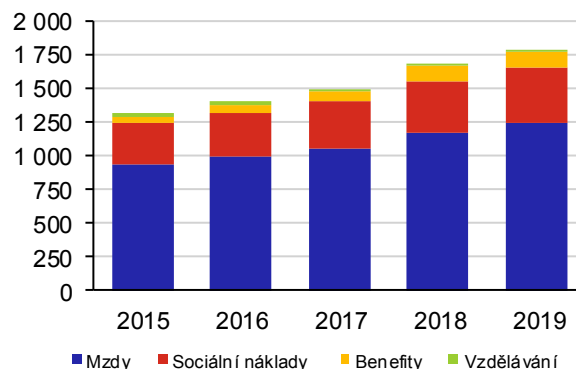
(náklady v mil. Kč)

Graf 8 Náklady na zaměstnance

Absolutní hodnota vynaložených nákladů se meziročně zvyšuje. V posledních pěti letech se náklady na zaměstnance zvyšovaly průměrným ročním tempem 8,0 %. Jejich další vývoj bude záležet na výsledku kolektivního vyjednávání pro nové období. Očekává se spíše zvolnění, a to ve vazbě na stabilizaci celkového počtu zaměstnanců.

(náklady v mil. Kč)

⁵⁾ Základní mzdy, příplatky, odměny, náhrady mezd, náhrady při dočasné pracovní neschopnosti a ostatní osobní náklady.

⁶⁾ Zahrnují pojistné na veřejné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvky na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

specializovaných ekonomických, finančních a IT kurzů, pořádaných v tuzemsku či zahraničí. V neposlední řadě je vzdělávání zaměřeno na prohlubování jazykových znalostí, které je spolufinancováno zaměstnanci.

Fyzický počet zaměstnanců, evidovaný k poslednímu dni kalendářního roku, se průběžně mírně navyšuje. Významným impulsem bylo v tomto ohledu nabytí účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru, který od prosince 2016 pověřil ČNB výkonem dohledu nad celým trhem spotřebitelských úvěrů včetně nebankovních společností. V krátkém časovém úseku bylo nutno zajistit výkon nové agendy, včetně navýšení personálních kapacit. Proces naplňování nově zřízených pracovních pozic byl s ohledem na tuzemský pracovní trh a požadovanou odbornost poptávaných profesí velmi pozvolný. Naplnění schválených počtů pracovních pozic bylo proto dokončeno až v roce 2019. Posilování personálních kapacit, zejména v klíčových agendách zajišťujících naplnění hlavních úkolů ČNB, je kontinuální proces. Fyzický počet zaměstnanců centrální banky dosáhl na konci roku 2019 celkového počtu 1 475, což je meziroční zvýšení o 31 zaměstnanců.

V souladu s § 47 odst. 3 zákona o ČNB zveřejňuje centrální banka od roku 2004 informaci o mzdách vyplacených všem členům bankovní rady. Přehled mzdových prostředků vyplacených za rok 2019 je uveden v příloze č. 3 Roční zprávy o výsledku hospodaření ČNB.

I.1.3.2 Správní činnost

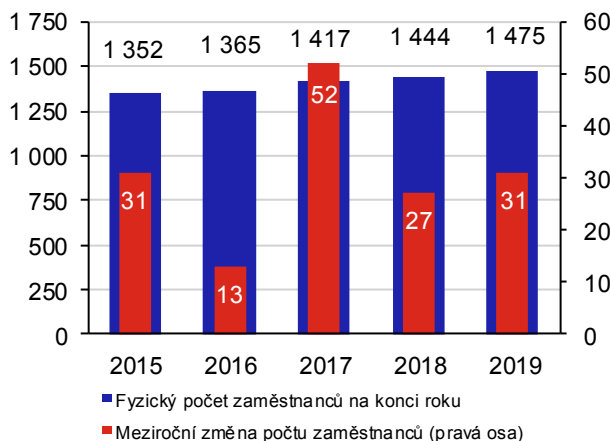
Oblast zahrnuje široké spektrum nakupovaných služeb poptávaných ČNB za účelem zajištění výkonu pracovních agend. Z hlediska velikosti vynaložených nákladů lze zmínit především oblast podpory provozovaných informačních systémů, právní a auditorské služby, služby ratingových agentur, členské příspěvky hrazené za povinné členství v zahraničních orgánech dohledu nad finančním trhem (ESAs) a dalších zahraničních profesních organizacích, telekomunikační a datové poplatky za přístup do specializovaných databází. Oblast zahrnuje i pracovní cesty, propagaci či reprezentaci.

Souhrnné náklady vynaložené na tuto oblast dosáhly 328 mil. Kč a meziročně vzrostly o 42 mil. Kč, resp. o 15 %. Za vyšším nárůstem stojí souběh několika faktorů. Některé ovlivňují hospodaření dlouhodobě, jiné přinášejí pouze krátkodobý nákladový dopad. Jako zásadní a dlouhodobě působící faktor lze označit rozšiřování činností centrální banky, což znamená nárůst provozní podpory. Klíčová je zejména investiční aktivita centrální banky v oblasti informačních systémů či upgradu těch stávajících, kterou doprovází zvýšená externí podpora provozovaných IT. Podobný dlouhodobý charakter má i rozšiřování přístupů do specializovaných databází, zmínit můžeme například informační servis poskytovaný zahraničními agenturami. K událostem s krátkodobým dosahem se řadí oslavy 100 let česko-slovenské koruny, které byly v průběhu celého kalendářního roku doprovázeny řadou společensko-pracovních akcí. Zmínit můžeme zejména výstavu pořádanou v prostorách Pražského hradu nebo mezinárodní konferenci konanou za účasti vysokých představitelů centrálních bank a světových ekonomů. Jejich pořádání si vyžádalo zvýšený náklad vynaložený na propagaci a reprezentaci. Do této kategorie spadá například i spolupráce s Policií ČR, na základě které ČNB poskytla dar ve formě technického vybavení, a to v rozsahu dvouletého smluvního finančního limitu.

Graf 9 Počet zaměstnanců

Proces obsazování pracovních pozic, zřízených v minulosti pro výkon dohledu nad celým segmentem spotřebitelských úvěrů, byl v roce 2019 v zásadě dokončen. V dalším období není významnější nárůst počtu zaměstnanců očekáván.

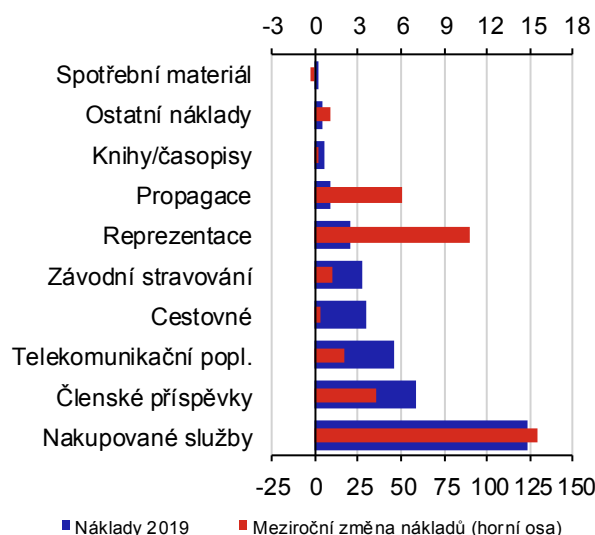
(počet zaměstnanců)

Graf 10 Náklady na správní činnost

Meziroční nárůst propagace a reprezentace souvisel zejména s výročním 100 let česko-slovenské koruny. Část pořádaných akcí se promítla i do nakupovaných služeb. Vedle toho se zvyšoval rozsah a cena provozní podpory IT a právních služeb.

(náklady v mil. Kč)

Výnosy ze správní činnosti činily celkem 139 mil. Kč. Nejvýznamnější podíl (58 %) zaujímaly správní poplatky spojené s dohledem nad finančním trhem (např. udělování povolení k činnosti či poplatky za obnovu oprávnění k činnosti finančních zprostředkovatelů). Jejich absolutní výše dosáhla 80 mil. Kč, což je v meziročním srovnání pokles o 27 %. Na provoz Centrální evidence účtů ČNB obdržela dle smluvního ujednání s MF ČR finanční prostředky v souhrnné výši 11 mil. Kč. Stejný objem finančních prostředků získala ČNB za školení prováděná dle § 33 zákona o oběhu bankovek a mincí. Agenda závodního stravování vykázala souhrnné tržby 24 mil. Kč.

I.1.3.3 Provoz objektů a zařízení

Náklady na provoz objektů a zařízení zahrnují zejména odpisy hmotného a nehmotného investičního majetku, údržbu a opravy majetku, spotřebu energií a provozního materiálu.

Na provoz objektů a zařízení ČNB vynaložila 402 mil. Kč, což představuje meziroční zvýšení nákladů o 36 mil. Kč, resp. o 10 %, které jde především na vrub vyšším odpisům investičního majetku.

Objemově největší část nákladů byla spojena s odpisy hmotného (222 mil. Kč) a nehmotného investičního majetku (62 mil. Kč). Meziročně vyšší hodnota odráží zvýšený rozsah investiční činnosti centrální banky zejména v oblasti informačních systémů, které jsou zcela nezbytné pro plnění svěřeného mandátu. Větší rozsah investic je uvažován i v dalších letech. Důraz je kladen zejména na technologie pro zajištění plynulého peněžního oběhu či zvýšení transparentnosti centrální banky vůči veřejnosti prostřednictvím nově budovaného informačního a komunikačního centra. Mírný meziroční pokles nákladů vynaložených na opravy a údržbu objektů a zařízení (celkové náklady 72 mil. Kč) nelze hodnotit jako úsporu finančních prostředků. Meziroční výkyvy jsou spíše odrazem nastavení plánu oprav či nenadálých havárií technologického vybavení budov. Mírně vyšší objem finančních prostředků ČNB vynaložila na spotřebu energií (31 mil. Kč). Největší část 22 mil. Kč připadla na úhradu elektrické energie, u které došlo v roce 2019 k navýšení ceny dodávek silové energie.

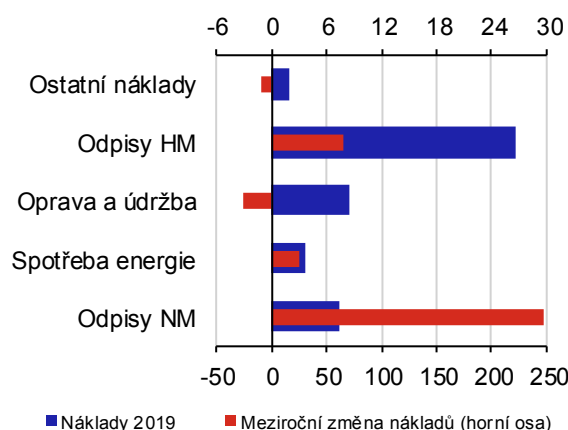
Důraz na hospodárnost je kladen zejména v oblasti zajišťování provozu objektů. ČNB dlouhodobě a systémově přijímá v rámci energetické koncepce opatření vedoucí ke snížení spotřeby instalovaného technologického zařízení. Nezanedbatelně tak přispívá ke snížení vlivu svých činností na životní prostředí. Od roku 2010 došlo například v objektu ústředí ČNB ke snížení spotřeby elektrické energie o 32 %, což představuje úsporu 2,3 MWh. V souladu s platnou legislativou jsou jednotlivé budovy opatřeny průkazy energetické náročnosti ve třídě velmi úsporné a úsporné.

Výnosy, dosažené v celkovém rozsahu 37 mil. Kč, pramenily zejména z pronájmu obchodních prostor. Jejich hodnota přitom meziročně nepatrně vzrostla.

Graf 11 Náklady na provoz objektů a zařízení

Meziroční změna odpisů souvisí se zvýšeným rozsahem investic do programového vybavení vynaložených v posledních třech letech.

(náklady v mil. Kč)

II. BILANCE ČNB

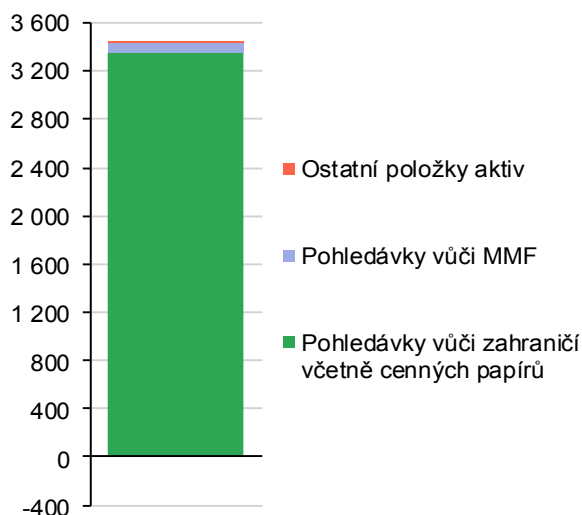
II.1 ÚVOD

Nastavení a způsob realizace domácí měnové politiky ovlivňuje strukturu a výši bilančních položek ČNB. Pasivní stranu bilance tvoří zejména volné likvidní prostředky bankovního sektoru, uložené na korunových účtech centrální banky, a emitované české bankovky a mince (oběživo). Obě zmíněné bilanční položky jsou hlavním zdrojem financování aktivní strany bilance centrální banky, která je reprezentována především cizoměnovými finančními prostředky investovanými na zahraničních finančních trzích (devizovými rezervami). Zmíněné aktivní i pasivní bilanční položky mají rozhodující vliv na hospodářský výsledek ČNB.

Devizové rezervy generují tržní výnos a při změnách kurzu koruny vůči cizím měnám, jež se nacházejí na účtech centrální banky, generují kurzové rozdíly. Vzhledem k otevřené devizové pozici (převís aktiv z důvodu držby devizových rezerv) jsou doprovodným znakem apreciacie (posílení) domácí měny kurzové ztráty a v případě depreciae (oslabení) naopak kurzové zisky. Volné finanční prostředky bankovního sektoru uložené na účtech v ČNB prostřednictvím měnověpolitických nástrojů (repo operace, krátkodobé vklady a PMR) jsou úročeny a generují proto náklad. Oběživo je neúročeným zdrojem finančních prostředků centrální banky. Náklady jsou v tomto případě vynakládány na vývoj, nákup a správu bankovek a mincí a na zajištění plynulého peněžního oběhu.

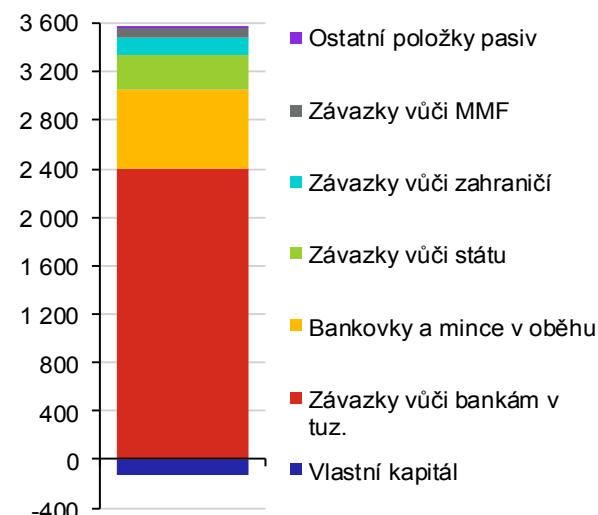
Graf 12 Aktiva ČNB

(aktiva uvedena v mld. Kč)

Graf 13 Pasiva ČNB

(pasiva uvedena v mld. Kč)

Velikost bilance ČNB se po ukončení kurzového závazku a s ním spojených devizových intervencí stabilizovala. Na konci roku 2019 dosáhla její celková hodnota 3 450 mld. Kč, což je meziroční nárůst o 5,8 %. V pasivech vzrostlo oběživo, rezervní prostředky bankovního sektoru uložené na účtech centrální banky a kladný výsledek hospodaření ČNB. Devizové rezervy, tj. aktivní strana bilance, těžily z vlastního výnosu, na němž se podílela zejména kapitálová složka.

II.2 AKTIVA

Tab. 2 Aktiva ČNB na konci roku 2019 a 2018

(aktiva uvedena v mil. Kč)

	Aktiva	2019	2018	Meziroční změna
1.	Aktiva celkem	3 449 898	3 260 633	189 265
2.	Pohledávky vůči zahraničí včetně CP	3 356 214	3 167 269	188 945
3.	Pohledávky vůči MMF	83 184	82 840	344
4.	Ostatní položky aktiv (v tom):	10 500	10 524	-24
4.1.	Zlato	493	546	-53
4.2.	Hmotný a nehmotný majetek	3 118	3 237	-119
4.3.	Ostatní aktiva	6 889	6 741	148

Pohledávky vůči zahraničí, včetně cenných papírů, představují nakoupené dluhopisy, akcie, prostředky na běžných účtech u bank v zahraničí, prostředky poskytnuté do reverzních repo operací a valuty v držení ČNB. Dluhopisy se vykazují včetně naběhlého úrokového výnosu. Společně s akciemi se oceňují reálnou hodnotou, přičemž zisky a ztráty, vyplývající ze změny tržní hodnoty, se vykazují přímo ve výkazu zisku a ztráty.

Pohledávky vůči zahraničí zaujímaly 97% podíl aktivní strany rozvahy. Devizové rezervy ČNB investuje v souladu se svými zásadami pro jejich správu. Ty zohledňují funkci, kterou devizové rezervy plní, a berou zřetel na bezpečnost, likviditu a výnos. Největší část pohledávek (59 %) zaujímaly cenné papíry. Portfolio dluhopisů (vybraných vlád vyspělých zemí, vládních agentur, nižších územních celků v Německu, nadnárodních organizací s nejlepšími ratingy nebo vybrané dluhopisy s vládní zárukou) ČNB spravuje aktivně. Do akciového portfolia je investováno přibližně 10 % devizových rezerv a správou jsou pověřeny dvě zahraniční společnosti (BlackRock a State Street Global Advisors). Vklady a finanční prostředky na běžných účtech vedených v zahraničních centrálních bankách, peněžních ústavech a institucích zaujímaly 40% podíl. Zbývající část pohledávek tvoří finanční prostředky vložené do reverzních repo operací, které ČNB provádí při správě svých devizových rezerv.

Hodnota pohledávek vůči zahraničí vyjádřená v korunách se meziročně zvýšila o 6,0 %. Vyšší hodnota pramenila především z výnosu spravovaných portfolií, který pocházel zejména z růstu cen akcií a dluhopisů, a dále pak z externích toků do portfolií plynoucích z konverzí finančních prostředků klientů. Kurzový vliv byl v roce 2019 podstatně slabší, neboť vývoj kurzu koruny vůči euru a americkému dolaru kurzové dopady v zásadě eliminoval.

Pohledávky vůči MMF vyplývají z členství ČR v této mezinárodní instituci. Pohledávky zahrnují členskou kvótu v MMF, prostředky uložené nad rámec členského podílu, poskytnutou bezúročnou půjčku v rámci programu MMF na podporu chudých rozvojových států a poskytnutý dlouhodobý úvěr.

Celková hodnota pohledávek dosáhla na konci roku 83 mld. Kč, což je meziročně prakticky shodná hodnota.

ČNB uzavřela 13. října 2017 v pořadí třetí bilaterální smlouvu o půjčce s MMF, opět na úvěrový rámec 1,5 mld. EUR, která je účinná od 12. září 2018. Dohoda nebyla ze strany MMF aktivována, a úvěr nebyl proto v roce 2019 čerpán. Případná úvěrová pohledávka ČNB vůči MMF je zajištěna státní zárukou ČR. Náklady ušlé příležitosti, náklady na zajištění kurzového rizika a transakční náklady se dělí mezi ČNB a MF ČR rovným dílem. Dohoda byla v roce 2019 o jeden rok prodloužena a vyprší 31. prosince 2020.

Ostatní položky aktiv činí v souhrnu 11 mld. Kč a nevykazují významnou meziroční změnu. Oblast zahrnuje následující bilanční položky:

- ostatní aktiva v celkové výši 6,9 mld. Kč, která zahrnují především akcie BIS (Bank for International Settlements) a podíl ve SWIFT, vyplývající z členství ČNB v těchto mezinárodních institucích, a splacený podíl ČR na kapitálu ECB, který činil ke konci roku 2019 celkem 6,6 mil. EUR. Ostatní aktiva dále zahrnují změnu reálné hodnoty termínovaných operací (měnové forwardy a úrokové swapy uzavírané při správě devizových rezerv), provozní zálohy vyplacené dodavatelům, poskytnuté zaměstnanecké úvěry a jiné drobnější pohledávky. Ostatní aktiva zahrnují i úvěry poskytnuté bývalým bankám v rámci programu konsolidace bankovního sektoru (zůstatková hodnota 1,36 mld. Kč). Případný rozdíl mezi účetní a reálnou hodnotou pohledávek je plně pokryt opravnými položkami;

- hmotný a nehmotný majetek ČNB v zůstatkové hodnotě 3,1 mld. Kč se meziročně snížil o 3,7 %;
- zlato ve výši 0,5 mld. Kč. V účetnictví ČNB je zlato, v souladu s českými účetními standardy, evidováno historickou cenou (průměrnou nákupní cenou), která na konci roku 2019 činila 61,69 Kč/g. Hodnota zlatých rezerv, vyjádřených v tržní ceně, by představovala částku 8,841 mld. Kč. Zlaté rezervy se meziročně snížily o 764 kg, neboť emisi zlatých mincí kryla ČNB v roce 2019 z vlastních zásob. K 31. prosinci 2019 činila celková hmotnost zlatých rezerv ČNB 7 992 kg.

II.3 PASIVA

Tab. 3 Pasiva ČNB na konci roku 2019 a 2018

(pasiva uvedena v mil. Kč)

	Pasiva	2019	2018	Meziroční změna
1.	Pasiva celkem	3 449 898	3 260 633	189 265
2.	Bankovky a mince v oběhu	644 367	618 629	25 738
3.	Závazky vůči bankám v tuzemsku	2 408 337	2 303 096	105 241
4.	Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím	291 684	282 275	9 409
5.	Závazky vůči zahraničí	138 795	144 299	-5 504
6.	Vlastní kapitál	-123 788	-181 822	58 034
7.	Závazky vůči MMF	79 692	79 643	49
8.	Ostatní položky pasiv (v tom):	10 811	14 513	-3 702
8.1.	Rezervy	0	258	-258
8.2.	Ostatní pasiva	10 811	14 255	-3 444

Závazky vůči bankám v tuzemsku zahrnují především závazky ČNB z titulu operací na volném trhu, které jsou reprezentovány repo operacemi prováděnými formou tendru, a z titulu depozitní facility, prostřednictvím které ČNB poskytuje bankám možnost uložit si na účty centrální banky svou přebytečnou likviditu. Bilanční položka dále zahrnuje PMR a volné rezervy uložené na účtech v ČNB a závazky vyplývající z finančních prostředků uložených na účtech pro výběr a skládání hotovosti.

K 31. prosinci 2019 ČNB evidovala závazky v souhrnné výši 2 408 mld. Kč, což je v meziročním srovnání nárůst o 4,6 %. V rámci repo operací byly alokovány finanční prostředky ve výši 2 255 mld. Kč a z titulu přijatých depozit 110 mld. Kč. Na účtech zahrnovaných do PMR bylo evidováno 43 mld. Kč. Uvedená hodnota vyjadřuje pouze stav finančních prostředků uložených na příslušných účtech k 31. prosinci. Nelze ji tedy zaměňovat s předepsaným objemem PMR, který je stanoven na 2 % z celkového objemu primárních závazků banky, pobočky zahraniční banky či spořitelního a úvěrního družstva vůči nebankovním subjektům, jejichž splatnost nepřevyšuje dva roky. Předepsaný objem PMR se stanovuje na principu průměrování, tzn. příslušná banka, pobočka zahraniční banky či spořitelní a úvěrní družstvo jsou povinny udržovat na účtech pro plnění PMR takový denní zůstatek, který je v průměru za udržovací období roven minimálně stanovené PMR pro dané udržovací období. Průměrná hodnota PMR v roce 2019 činila 86 mld. Kč, což je meziroční nárůst o 7 %.

Bankovky a mince v oběhu představují účetní závazek emisní banky z titulu vydaných bankovek a mincí, které se nacházejí u bank, nebankovních finančních a nefinančních podniků, v držení institucí vládního sektoru a veřejnosti. Meziročně se celková nominální hodnota emitovaných bankovek a mincí zvýšila o 26 mld. Kč, což je meziroční nárůst na úrovni předešlého roku, na celkovou hodnotu 644 mld. Kč.

K 31. prosinci 2019 se nacházelo v oběhu 489 mil. kusů bankovek (meziroční nárůst o 3 %) a 2 064 mil. kusů mincí (meziroční nárůst o 5 %). Nejpočetněji zastoupenou emitovanou bankovkou byl nominál 1000 Kč a 2000 Kč s celkovým podílem 58 %. Zatímco bankovka 1000 Kč setrvala na hodnotách předešlého roku, zastoupení bankovky 2000 Kč meziročně vzrostlo o 9 %. Postavení nejrozšířenější mince z obecného kovu udržuje nominál 1 Kč s podílem 30 % na celkovém množství emitovaných mincí a nominál 2 Kč s podílem 25 %.

Závazky vůči státu a ostatním veřejným institucím představují finanční prostředky státu, jeho organizačních jednotek a dalších subjektů, jako jsou např. státní fondy nebo příspěvkové organizace, uložené v centrální bance. Pro potřeby státní pokladny vede ČNB soustavu korunových, eurových a vybraných cizoměnových účtů a poskytuje k nim dohodnutý rozsah bankovních služeb. Volné korunové a eurové zdroje státní pokladny investuje MF ČR v souladu se svojí strategií na peněžním trhu.

Celková hodnota závazků vůči státu a ostatním veřejným institucím činila na konci roku 2019 celkem 292 mld. Kč, což je meziroční nárůst o 3 %. Vyšší hodnotu vykazovaly na konci roku korunové prostředky souhrnného účtu státní pokladny a vklady jiných veřejných klientů. V průběhu kalendářního roku závazky vůči státu kolísají v závislosti na strategii MF ČR ohledně nakládání s volnou likviditou souhrnného účtu státní pokladny.

Závazky vůči zahraničí představují zejména hotovostní vklady centrálních bank a nadnárodních institucí uložených na účtech v ČNB. Jejich výše meziročně klesla o 4 % na celkovou hodnotu 139 mld. Kč.

Závazky vůči MMF představují přijaté vklady a účty MMF u ČNB, závazek ČNB z titulu nesplaceného členského vkladu a alokace SDR. Finanční hodnota závazků vůči MMF se meziročně nezměnila a setrvala na 80 mld. Kč.

Vlastní kapitál ČNB zahrnuje základní kapitál, fondy, oceňovací rozdíly z akcií a členských podílů v mezinárodních institucích, neuhrazenou ztrátu z předchozích období a zisk za aktuální účetní období. Na konci roku 2019 evidovala ČNB vlastní kapitál v záporné výši 124 mld. Kč. Jeho hodnota se v absolutním vyjádření meziročně snížila vlivem účetního zisku roku 2019. Bližší informace o struktuře vlastního kapitálu ČNB a jeho historickém vývoji jsou uvedeny v kapitole II. 5. Vlastní kapitál.

Ostatní položky pasiv činí v souhrnu 11 mld. Kč. Zahrnuty jsou zde především závazky vůči Evropské komisi, změna reálné hodnoty termínovaných operací (měnové forwardy a úrokové swapy uzavírané při správě devizových rezerv), závazky vyplývající z provádění bankovních operací a zajištění provozu ČNB či závazky z titulu běžných účtů a termínovaných vkladů zaměstnanců. Rezerva vytvořená v minulosti na poskytnutou záruku vůči klientovi ČNB, byla v roce 2019 rozpuštěna do výnosů.

II.4 POŘÍZENÍ HMOTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU

Hmotný a nehmotný investiční majetek je součástí aktivní strany bilance ČNB. Jeho souhrnná hodnota 3,1 mld. Kč na konci roku 2019 představuje zhruba 0,1 % celkové bilanční sumy centrální banky. Jakkoli se zdá být tato hodnota nízká, v absolutních číslech jde o nezanedbatelný objem finančních prostředků. ČNB proto klade důraz na jejich efektivní vynakládání. Vedle investic agenda zahrnuje i výdaje na pořízení drobného majetku a spotřebního materiálu. Alokované finanční prostředky jsou součástí rozpočtu ČNB a jejich čerpání se řídí vlastními pravidly pro rozpočet.

Výdaje na pořízení majetku nejsou v jednotlivých letech rovnoměrné a závisejí do značné míry na termínech realizace velkých investičních akcí. V posledních několika letech ČNB investovala především do oblasti IT. Mezi nejvýznamnější projekty se řadí konsolidace databázové platformy systému Oracle a jeho licenční program, migrace Microsoft produktů na vyšší verze včetně softwarových licencí, projekt SDAT zaměřený na proces sběru statistických dat, projekt bezpečné klientské stanice či rozšiřování diskových kapacit a nákup příslušných serverů. Nové projekty ČNB realizuje převážně vlastními silami, které jsou v případě potřeby doplněny externími programátorskými kapacitami. Nemalá část finančních prostředků byla vynaložena i na rekonstrukci Kongresového centra, energocentra budov ústředí či obměnu technologicky zastaralých bezpečnostních systémů.

Zvýšená investiční aktivita ČNB do IT pokračovala i v roce 2019. Banka vynaložila v souhrnu 106 mil. Kč. Investice směřovaly do projektů započatých v minulosti i do projektů zcela nových. K finančně nejrozsáhlejší akcí se řadí projekt SDAT, DMS zaměřený na správu a sběr digitálních dokumentů, nákup nových serverů, Oracle licencí, projekt bezpečné klientské stanice, rozšíření kapacit technologie šíření mobilního signálu či obnova a doplnění PC a notebooků.

Do provozních budov a technologií ČNB investovala 29 mil. Kč. Rozsahem nejvýznamnější objem finančních prostředků směřoval do projektu obnovy zastaralých komponent zabezpečovacího zařízení či různých stavebních úprav objektů ústředí či regionálních pracovišť. Dílčí plnění byla hrazena i v projektu nového Návštěvnického centra ČNB.

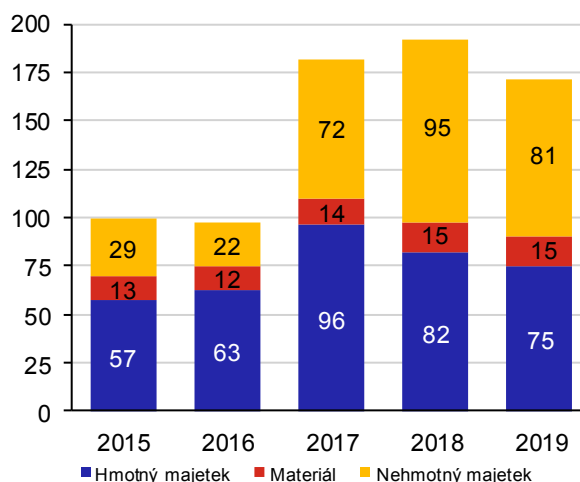
Ve druhém pololetí 2019 byla zahájena obnova strojů na zpracování bankovek. První nový stroj byl umístěn a odzkoušen v pobočce Hradec Králové. Projekt obnovy strojů na zpracování bankovek bude pokračovat i v následujících letech. Jeho ukončení je naplánováno na první pololetí 2021. Současně se připravuje obnova techniky na zpracování oběžných mincí.

Výdaje na pořízení materiálu dosáhly celkem 15 mil. Kč, což je úroveň shodná s předcházejícím rokem. Detailnější struktura výdajů na pořízení majetku k 31. prosinci 2019 a porovnání dosažené skutečnosti se schváleným rozpočtem ČNB je obsahem přílohy č. 2.

Graf 14 Výdaje na pořízení majetku

Se změnou rozsahu dohledových agend se zvyšuje investiční aktivita do IT. Průběžně je aktualizován systémový SW a jsou rekonstruovány a optimalizovány provozní prostory budov ČNB.

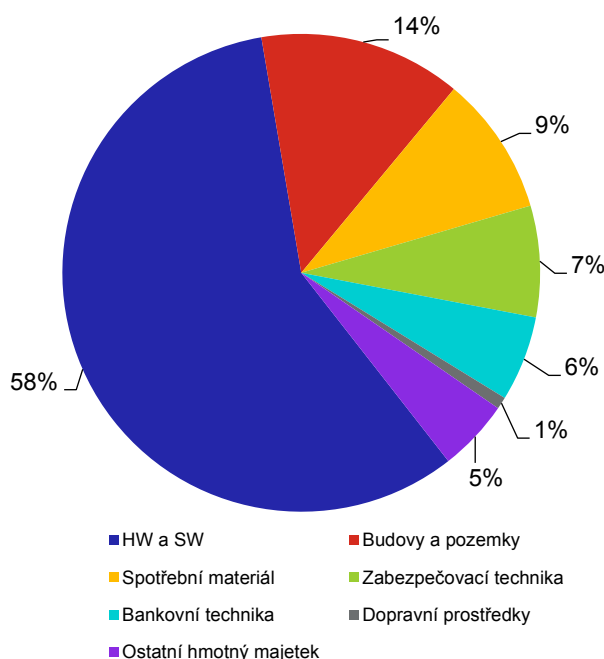
(výdaje v mil. Kč)

Graf 15 Struktura výdajů na pořízení majetku

Graf rozložení investičních výdajů vynaložených v uplynulých pěti letech. Kontinuální proces rozšiřování a obnovy IT pozvolna zvyšuje zastoupení této složky investičních výdajů.

(výdaje v %)

II.5 VLASTNÍ KAPITÁL

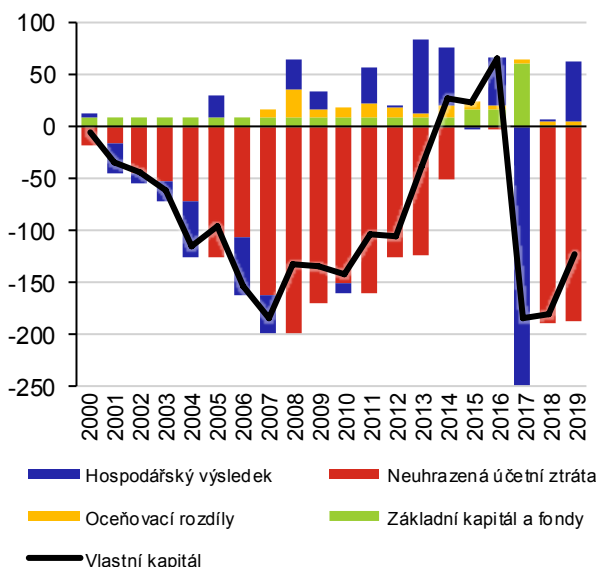
Návrat vlastního kapitálu do záporných hodnot se váže k dubnu 2017, kdy ČNB ukončila svůj kurzový závazek. Následným posílením domácí měny poklesla korunová hodnota cizoměnových prostředků a hospodaření banky zatížily nerealizované kurzové ztráty. Jejich rozsah vyústil na konci roku 2017 v účetní ztrátu, na jejíž úplnou eliminaci ČNB neměla vytvořenu dostatečnou finanční rezervu. V následujících letech se záporná hodnota kapitálu snižovala, neboť kladný výsledek hospodaření z let 2018 a 2019 ČNB použila na úhradu účetní ztráty z roku 2017.

Pokud jde o vnitřní strukturu vlastního kapitálu na konci roku 2019, zaujímal největší podíl neuhrazená účetní ztráta z předchozích období ve výši 187,1 mld. Kč, kladný výsledek hospodaření z roku 2019 ve výši 57,9 mld. Kč, oceňovací rozdíly z akcií a členských podílů v mezinárodních institucích ve výši 4,0 mld. Kč a statutární fond ČNB ve výši 1,4 mld. Kč.

ČNB v minulosti dlouhodobě vykazovala negativní vlastní kapitál. Tato skutečnost jí přitom nebránila v naplňování zákonného mandátu v oblasti péče o cenovou stabilitu ani při realizaci jejích dalších úkolů. Záporný vlastní kapitál není omezujícím faktorem pro nezávislost centrální banky ani nepředstavuje ohrožení výkonu zákonných funkcí.

Graf 16 Vlastní kapitál

(vlastní kapitál v mld. Kč)

Tab. 4 Vlastní kapitál ČNB na konci roku 2019 a 2018

(vlastní kapitál uveden v mil. Kč)

	Vlastní kapitál	2019	2018	Meziroční změna
1.	Vlastní kapitál celkem	-123 788	-181 822	58 034
2.	Základní kapitál a fondy:	1 400	1 400	0
2.1.	Statutární fond (základní kapitál)	1 400	1400	0
2.2.	Rezervní fond	0	0	0
3.	Oceňovací rozdíly	4 029	3 893	136
4.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	-187 115	-188 905	1 790
5.	Hospodářský výsledek	57 898	1 790	56 108

III. ROZDĚLENÍ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU

Rozdělení hospodářského výsledku ČNB upravuje § 47 odst. 2 zákona o ČNB. Dle tohoto ustanovení hradí ČNB ze svých výnosů náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

Konkrétní postup při rozdělování hospodářského výsledku upravují pro daný kalendářní rok zásady finančního hospodaření, které schvaluje bankovní rada současně s návrhem rozpočtu ČNB.

ČNB vykázala za rok 2019 zisk v celkové výši 57 898 mil. Kč. Bankovní rada schválila jeho konečné rozdělení tak, že celá částka byla použita na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období.

I po provedení úhrady zůstane v bilanci banky nadále neuhrazená účetní ztráta z předchozích období ve výši 129,2 mld. Kč. Při zachování současného přístupu jsou jediným zdrojem postupného umořování kumulované účetní ztráty budoucí zisky ČNB.

IV. VEDENÍ ÚČTŮ A POSKYTOVÁNÍ BANKOVNÍCH SLUŽEB PRÁVNICKÝM OSOBÁM

Zákon o ČNB v § 34 odst. 1 stanoví, že „ČNB může za podmínek obvyklých v bankovním sektoru vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právnickým osobám. Seznam těchto právnických osob zveřejňuje ČNB v roční zprávě o výsledku hospodaření.”

Jmenovitý seznam právnických osob (v oblasti jiných obchodů ČNB) je uveden v příloze č. 4. V souladu s usnesením č. 415 ze 43. schůze rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 28. února 2001 je v seznamu uvedeno vždy IČO, název právnické osoby a její sídlo.

Seznam neobsahuje právnické osoby, jimž ČNB vede účty podle § 27 zákona o ČNB (účty bank), podle § 30 zákona o ČNB (účty vedené podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech) a účty nesplacených pohledávek, u kterých se nejedná o vedení účtů na základě smlouvy o účtu ani o poskytování standardních bankovních služeb.

V. ZÁVĚR

ČNB uzavřela svoje hospodaření se ziskem 57,9 mld. Kč. Na tomto výsledku se podílely zejména výnosy devizových rezerv, které plynuly především z růstu akciových trhů a cen dluhopisů obsažených v portfoliu. Opačným, tedy negativním směrem, působily na hospodářský výsledek měnové operace, jejichž náklady se meziročně zvýšily především v důsledku růstu úrokových sazeb. Ty jsou hlavním měnověpolitickým nástrojem a ČNB je využívá při plnění svého základního cíle. Jejich nastavení bylo konzistentní s plněním 2% cíle ČNB na horizontu měnové politiky a má vždy přednost před dopady do vlastního hospodaření. Kurzové rozdíly neměly v roce 2019 na hospodářský výsledek zásadní vliv. Mírná kurzová ztráta souvisela s meziročním posílením kurzu koruny vůči euru a oslabením kurzu koruny vůči americkému dolaru.

Provozní náklady udržují trend postupného zvyšování, které plyne ze mzdového nárůstu vyvolaného navyšováním počtu zaměstnanců a konkurencí na domácím trhu práce. Zvýšená investiční aktivita v oblasti IT se pozvolna promítá do rozsahu provozní podpory inovovaných či zcela nových systémů. Podobný efekt vyvolají i další velké investiční projekty spojené s generační obměnou techniky na zpracování bankovek a mincí či projektem Návštěvnického centra ČNB, jehož hlavním smyslem je prohloubení transparentnosti centrální banky a posílení finanční gramotnosti široké veřejnosti.

Kladný hospodářský výsledek za rok 2019 ČNB použila na úhradu kumulované účetní ztráty z minulých let. Její zbývající část zůstala v bilanci jako neuhrazená ztráta předchozího období. Vlastní kapitál proto vykazoval na konci roku 2019 souhrnnou zápornou výši 123,8 mld. Kč. S negativním kapitálem ČNB operovala dlouhodobě i v minulosti, aniž by tato situace ovlivňovala naplňování zákonného mandátu centrální banky v oblasti péče o cenovou stabilitu či realizaci dalších jejích úkolů. ČNB usiluje o úhradu kumulované účetní ztráty. Maximalizace zisku však není hlavním úkolem centrální banky.

Hospodaření bude v dalších letech záviset především na vývoji kurzu domácí měny a cen finančních aktiv v devizových rezervách ČNB. Tyto finanční proměnné jsou prozatím v roce 2020 vzhledem k probíhající pandemii COVID-19 velmi rozkolísané. V delším horizontu bude záležet zejména na vzájemné bilanci měnověpolitických nákladů a výnosů ze správy devizových rezerv.

Příloha č. 1 – Hospodářský výsledek ČNB v letech 2015 až 2019

(údaje uvedeny v mil. Kč)

		2019	2018	2017	2016	2015
1.	Hospodářský výsledek ČNB	57 898	1 790	-243 243	46 469	-549
2.	Oblast měnová	60 270	3 978	-241 935	48 484	1 098
2.1.	Provádění měnové politiky	-53 053	-27 716	-4 029	-613	-417
2.2.	Správa devizových rezerv	115 146	-11 930	32 036	25 199	17 301
2.3.	Kurzové rozdíly	-3 341	42 262	-270 981	22 864	-17 480
2.4.	Klientské operace	1 513	1 270	992	1 399	1 413
2.5.	Ostatní operace	5	92	47	-365	281
3.	Oblast emise a správy peněz	-24	-50	411	-157	115
4.	Oblast provozní	-2 348	-2 138	-1 719	-1 858	-1 762
4.1.	Zaměstnanci	-1 793	-1 690	-1 493	-1 406	-1 317
4.2.	Správní činnost	-189	-116	-75	-134	-103
4.3.	Provoz objektů a zařízení	-366	-332	-151	-318	-342
4.4.	Mimořádné náklady a výnosy	0	0	0	0	0

Příloha č. 2 - Čerpání rozpočtových prostředků ČNB k 31. prosinci 2019

(plán a skutečnost uvedeny v tis. Kč, poměr v %)

	Rozpočtové výdaje	Plán	Skutečnost	Poměr
1.	Výdaje celkem	2 970 000	2 937 704	98,9
2.	Výdaje na provoz	2 788 000	2 766 982	99,2
2.1.	Emise a správa oběživa	551 656	549 787	99,7
2.1.1.	Nákup peněz	543 178	541 568	99,7
2.1.2.	Příprava nových platidel	1 714	1 455	84,9
2.1.3.	Ochrana platidel	6 764	6 764	100,0
2.2.	Provozní výdaje	2 235 405	2 217 195	99,2
2.2.1.	Osobní výdaje	1 793 114	1 793 118	100,0
2.2.2.	Správní činnost	340 373	323 336	95,0
2.2.3.	Provoz objektů a zařízení	112 918	111 570	98,8
2.2.4.	Korekce rozpočtových výdajů	-11 000	-10 829	98,4
2.3.	Rezerva	939	0	0
3.	Výdaje na pořízení majetku	182 000	170 722	93,8
3.1.	Výdaje na pořízení hmotného majetku	77 721	74 758	96,2
3.1.1.	Stavby, budovy a pozemky	11 534	10 771	93,4
3.1.2.	Dopravní prostředky	2 360	2 108	89,3
3.1.3.	Kancelářská technika a spotřební elektronika	637	632	99,2
3.1.4.	Technika pro manipulaci a zpracování hotovosti	18 432	16 873	91,5
3.1.5.	Výpočetní technika – hardware (HW)	24 082	24 105	100,1
3.1.6.	Nábytek a doplňkové zařízení interiérů	1 498	1 499	100,1
3.1.7.	Komunikační technika	1 173	1 172	99,9
3.1.8.	Zabezpečovací zařízení	12 904	12 672	98,2
3.1.9.	Ostatní hmotný majetek	5 101	4 926	96,6
3.2.	Výdaje na pořízení materiálu	15 080	14 932	99,0
3.3.	Výdaje na pořízení nehmotného majetku	83 834	81 032	96,7
3.3.1.	Programové vybavení – software (SW)	81 589	81 511	99,9
3.3.2.	Ostatní nehmotný majetek	2 245	-479	-21,3
3.4.	Rezerva	5 365	0	0

Poznámka:

Korekční položka kompenzuje „pseudo“ rozpočtové výdaje, které reálným finančním výdajem nejsou. Tím je například pořízení surovin pro závodní stravování, které je rozpočtově evidováno. Příspěvek poskytnutý zaměstnancům na závodní stravování již reálným výdajem finančních prostředků není. Z důvodu vnitřního finančního řízení a transparentnosti provozních činností je ale v rozpočtu zachycen. Hodnota příspěvku je proto v korekční položce evidována ještě jednou s opačnou hodnotou.

Příloha č. 3 - Informace o mzdách členů bankovní rady ČNB podle § 47 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

„Roční zprávu o výsledku svého hospodaření Česká národní banka předkládá nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku k projednání Poslanecké sněmovně. **Součástí této zprávy je i informace o mzdách členů bankovní rady České národní banky.**“

Členům bankovní rady byly v roce 2019 vyplaceny mzdy v tomto rozsahu:

(mzdy uvedeny v Kč)

	Mzdy členů bankovní rady	Hrubá mzda	Čistá mzda
1.	Jiří Rusnok	5 687 503	4 077 358
2.	Marek Mora	4 575 811	3 275 265
3.	Tomáš Nidetzky	4 542 559	3 285 890
4.	Tomáš Holub	3 854 905	2 789 742
5.	Vojtěch Benda	3 852 481	2 788 001
6.	Oldřich Dědek	3 838 916	2 743 594
7.	Aleš Michl	3 805 149	2 753 838

Poznámka:

Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, odměny za výsledky práce a náhrady mezd podle zákoníku práce.

Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, daně z příjmu a solidárního zvýšení daně a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované děti u těch členů bankovní rady, kteří o uplatnění slev požádali.

Příloha č. 4 - Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

„Česká národní banka může za podmínek obvyklých v bankovním sektoru vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. **Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právnickým osobám. Seznam těchto právnických osob zveřejňuje Česká národní banka v roční zprávě o výsledku hospodaření.**“

	IČO	Název právnické osoby	Sídlo - město	Sídlo – ulice
1.	49710362	GARANČNÍ SYSTÉM FINANČNÍHO TRHU	PRAHA 1	TÝN 639/1
2.	65732138	CELOBANKOVNÍ ODBOROVÝ VÝBOR OSPPP ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
3.	65732006	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB – ÚSTŘEDÍ	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
4.	65732235	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PRAHA	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
5.	65732570	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB Č. BUD.	ČESKÉ BUDĚJOVICE	LANNOVA 1
6.	65732839	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB PLZEŇ	PLZEŇ	HUSOVA 10
7.	65733207	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB ÚSTÍ	ÚSTÍ NAD LABEM	KLÁŠTERNÍ 3301/11
8.	65733304	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB HK	HRADEC KRÁLOVÉ	HOŘICKÁ 1652
9.	65733835	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB BRNO	BRNO	ROOSEVELTOVA 18
10.	65734653	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB OSTR.	OSTRAVA 1	NÁDRAŽNÍ 4
11.	48549746	KLUB DŮCHODCŮ ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28

Vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
Fax: 224 412 179
www.cnb.cz